

ŠAH

Sjećanje pjesnika Andrije Radulovića na susret sa prvakom svijeta Mihailom Taljem

U društvu gusara iz Rige

Jedan od naših najpoznatijih savremenih pjesnika Andrija Radulović, majstorski kandidat i prvotimac ŠK Prosvjeta evocirao je uspomene na susret sa osmim prvakom svijeta Mihailom Taljem i tada najstarijim vелеmajstorom na planeti Mađarom Andorom Lilijentalom u Spužu.

Krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća Spuž, gradić na obali rijeke Zete, bio je šahovski centar Evrope i Balkana, zahvaljujući legendarnom Mihailu Talju i našem sugrađaninu i prijatelju Ratku Kneževiću. I zaista, to su bili nezaobilazni dani za mnoge crnogorske šahiste, a posebno za mog druga Branislava Kadića, danas novinara i šahistu, a tada golobradog mladića koji je sanjao kao i ja da upozna Gusara iz Rige – počinje svoja sjećanja Radulović.

Mihail Talj je bio jedinstvena pojava u svijetu, i ne samo kao šahovski genije, već i kao čovjek okeanske širine, beskrajno duhovit i veliki gospodin, boem i drug, erudita, koji je između ostalog znao na hiljade stihova Puškina, Šekspira, Dantea, Verlena, Jesenjina, Majakovskog, Lorke, Mandelštama, Okudžave, Preveraa... Volio je onaj čuveni stih Pasternaka – Život proći nije

Andrija Radulović

pokazivao svu jednostavnost i ogromnu ljubav, kako to samo mogu velikani poput Mihaila Talja.

Spontano nam je pričao anegdote o mnogim slavnim šahistima, piscima, naučnicima,

sticu, gdje smo poneku partiju mogli i dobiti.

Nesebično je sa Spužanima tih dana Mihail Talj dijelio analize mnogih partija iz Moskve, Rejkjavika i Manile. Pokazivao je crnogorskim šahi-

zbornici OŠ „Njegoš“ u Spužu, između Božidara Ivanovića i Mihaila Talja.

Talj je odigrao i simultanku na preko trideset tabli u ovoj uglednoj vaspitno-obrazovnoj ustanovi, sa mnogim našim šahistima i ljubiteljima drevne igre, i dao više remija, govoreći da je to veće prijateljstvo od pobjede i da će oni tu ljubav uzvratiti šahu! Znao je da je Njegoš naš Puškin, i da je prvi šahista Crne Gore. U Spužu je te godine i osnovan Šahovski klub „Mihail Talj“, za koji je kao omladinac igrao i sadašnji reprezentativac intermajstor Blažo Kalezić, koji je putovao sa Spužanima u Moskvu i lično uručio crnogorsku kapu Mihailu Botvniku – ističe Radulović.

Šahovsku slavu Crne Gore i Spuža uveličao je i Andor Lilijental, slavni vелеmajstor, koji je igrao skoro sa svim prvcima svijeta.

Imao sam čast da odigram nekoliko brzopoteznih partija sa čuvenim Mađarom. Ujedno napravio sam razgovor sa njim za studentski list „Indeks“. Lilijental je evocirao uspomene na mnoge šampione svijeta, ali je najljepše govorio o Talju i Kazablanki s kojim je osim šaha igrao bilijar i odlazio u kubanske kafe...

poljem proč...
Pjesnici kao i šahisti, oslanjaju se na intuiciju, a ona je po Adleru najveći stepen intelekta. Zato je Talj najveći pjesnik na šezdeset četiri polja, koji je uz Fiseru bio najpopularniji šahista na planeti, i ne samo zato što je otkrio šahovsku metafiziku i imao razorni stil, već i zbog toga što je plijenio svojim duhom i igrom istovremeno. Stvarao je posebnu atmosferu i imao svoju Poeziju u šahu – ističe Radulović.
Znao je sa Ratkom, nazdravljati lozovačom sugrađanima u krčmi „Ada“ ili „Pod lipom“,

ne ističući sebe nikada u prvi plan. Na pitanje novinara, dali je Talj član Komunističke partije, odgovorio je u svom stilu: - Oženjeni se ne bave politikom!
Govorio je da su najbolji jugoslovenski šahisti Gligorić i Ljubojević, ali da bi Ljuba mnogo bolje igrao da ima jače nerve.
I tada je prognozirao blistavu budućnost Višvanatana Anandu i Vasiliju Ivančuku! Imali smo sreću i privilegiju da se družimo sa Taljem tih dana, i da igramo cug, ali i karate – popularni remi četrnae-

stima brojne tajne i cake vrhunskog šaha u kući Kneževića, pod Spuškom glavicom, dok je sa obale Zete dopirao zvuk gitare...
Zadužen sam bio da sipam lozovaču u jupi, jer je njegova mlada supruga redovno nadgledala situaciju! I što je više cugao, Talj je bio sve blistaviji i u igri i u analizama, ali i u dosjetkama koje je sa neviđenom lakoćom, lepršavošću i elegancijom izricao. Ima više anegdota iz tog perioda koje su već objavljene – nastavlja Radulović.
Tada je i odigran čuveni meč u

Aljehin je bio osobenjak vedrog duha, a Tartakover najveći džentlemen.
Ako bi ste Tartakoveru rekli da mu je lijepa mašina, on bi Vam je odmah poklonio!
Nijedan šahista na svijetu nije siguran kad prekoputa sjedi Talj. Gusar iz Rige pravi takve bure na šezdeset četiri polja gdje brzo otkazuje protivniku kompas, pod kanonadom njegovih figura i ponornih ideja...
Upadnete iznenada u neviđene probleme, koje morate rešavati u jedinici vremena.
Talj je genije - bio je izričit Andrej Liljental.

Zaživjeli onlajn turniri Šahistima nije dosadno kući

Prema riječima našeg reprezentativca intermajstora Blaža Kalezica, ideja da se organizuju onlajn takmičenja potekla je od IM Luke Draškovića i Božidara Kisića inače zvaničnog vicešampiona Crne Gore za prošlu godinu.

- Počelo je turnirom koji smo zajednički igrali na sajtu Lichess 29. marta da bi već narednog dana formirali klub na sajtu Chess.com pod simboličnim nazivom Ostani doma, gdje uz Luku veliki dio posla obavlja i jedan od najboljih sudija sa ovih prostora Igor Vujačić. FM Aleksandar Tomić i ja kao administratori grupe smo zaduženi da animiramo nove članove i za sada nas ima oko stotinu. Svakog dana se odigra centralni brzopotezni turnir sa utvrđenim brojem kola po švajcarskom sistemu i minutazom. Termin od 22 časa i 30 minuta je rezervisan za popularnu „Arenu“ koja traje sat vremena sa tempom od jednog minuta po igraču. Kod

Blaž Kalezic

nje je interesantan sistem bodovanja jer se po dva poena upisuju za pobjedu, a za remi jedan s tim da ako dobijete tri partije zaredom svaka pobjeda, počev od treće vrijedi po četiri poena! Čim završite partiju sparujte vas sa prvim slobodnim igračem - objasnio je Kalezic.

On je naglasio da se desilo na jednom od turnira da predsjednik saveza Jovan Milović vodi sa 17 poena samo desetak minuta prije kraja turnira da bi sa tri poraza pao na drugo mjesto jer ga je FM Armin Mušović pretekao sa sedam uzastopnih pobjeda u foto-finišu koji je odlučivao o konačnom plasmanu!

Decenija od smrti Vasilija Smislova Sedmi šampion planete

Prije deset godina u sjećanja ljubitelja drevne igre preselio se Ruski velemaštor Vasilij Vasiljevič Smislov sedmi šampion planete koji je bio poznat po izvanrednom pozicionom stilu i savršenom osjećaju za završnice.
Njegove partije karakterisali su spektakularni taktički udari sa matnim kobinacijama. Vasa je tokom karijere pružao nemjerljiv doprinos teoriji otvaranja uključujući novitete u Grinfeldovoj i Sicilijanskoj odbrani zatim Španskoj partiji i drugim.
U meču za svjetski tron slavio je 1957. protiv Mhaila Botvinnika ali je u revanšu od zemljaka izgubio naredne godine.
Evo predivne partije sedmog šampiona za kojeg su rekli da ima najbolji osjećaj gdje na tabli treba da stoji koja figura. Da li je to tačno, procijenite sami.

Smislov - Botvinnik

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Nc3
Bb4 4.e5 c5 5.a3 Ba5
6.b4 cxd4 7.Qg4 Ne7
8.bxa5 dxc3 9.Qxg7 Rg8
10.Qxh7 Nd7 11.Nf3 Nf8
12.Qd3 Qxa5 13.h4 Bd7
14.Bg5 Rc8 15.Nd4 Nf5
16.Rb1 Rc4 17.Nxd5 exf5
18.Rxb7 Re4+ 19.Qxe4 dxe4 20.Rb8+ Bc8 21.Bb5+ (dijagram)
Qxb5 22.Rxb5 Ne6 23.Bf6 Rxd2 24.h5 Ba6 25.h6 1:0

